
PLATFORMA TRI SLOBODE

SLOBODA UDRUŽIVANJA
SLOBODA OKUPLJANJA
SLOBODA IZRAŽAVANJA

Tri slobode pod lupom

Prikaz slučajeva kršenja sloboda udruživanja, okupljanja i izražavanja u Srbiji 15-30. septembar 2019. godine

Sloboda izražavanja

Nakon gostovanja visokog funkcionera Srpske napredne stranke na [televiziji N1](#), u centru Beograda osvanuli su plakati sa natpisom " Republika Srbija- Doviđenja, N1- Dobrodošli u Luksemburg". Cilj ovih plakata je javno prokazivanje ove televizije koju je upravo Đukanović optužio za sumnjivo poslovanje zbog toga što je kao sedište firme navedena država Luksemburg. Na ovaj način se nastavlja već dugogodišnja tradicija etiketiranja TV N1 kao zastupnika stranih interesa, čemu su doprinosile i izjave predsednika Aleksandra Vučića koji je neretko govorio o "američkoj televiziji N1", ali i ogromnog broja drugih visokih zvaničnika Vlade i članova vladajuće stranke.

Sloboda udruživanja

Upravni odbor Advokatske komore Beograda odlučivao je o brisanju iz imenika advokata [Blaža Nedića](#) zbog navodnog sukoba interesa. Nenadić inače, pro bono, obavlja funkcije Predsednika Nacionalnog udruženja medijatora Srbije i jednog od registrovanih zakonskih zastupnika Partnera za demokratske promene Srbije. U otvorenom pismu javnosti naglasio je da za takvu odluku ne postoji nikakav pravni osnov i da je to samo deo orkestrirane kampanje protiv njega i nevladinih organizacija. Podsećamo da je jedan od razloga napda na OCD početak primene Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći koji omogućava i tim organizacijama da se bave poslovima zastupanja građana, što nije naišlo na razumevanje kod jednog broja advokata.

Medijski portal KRIK pisao je o radu GONGO udruženja pod nazivom [„Centar za istraživanje korupcije“ \(CIK\)](#), čija je prevashodna uloga odbrana ministarstva unutrašnjih poslova i diskreditacija organizacija i pojedinaca koji se kritički izražavaju o radu ministra i potpredsednika Vlade Nebojše Stefanovića. Novinari KRIK-a došli su do podatka da je osnivač CIK-a blizak saradnik ministra Stefanović, biznismen Aleksandar Papić. Na meti CIK-a je između ostalih bio i direktor Beogradskog centra za bezbednosnu

politiku nakon objavljivanja tekstova o nezadovoljstvu pripadnika policije materijalnim statusom kao i o sumnjivim javnim nabavkama u okviru tog ministarstva, ali i Veljko Mijailović, predsednik Policijskog sindikata Srbije. Tokom 2018. godine učestvovali su u praćenju lokalnih izbora, a posebnu pažnju posvetili su istraživanju imovine opozicionih političara. Novinari KRIK-a pokušali su da pronađu urednike CIK-a na adresi na kojoj je to udruženje registrovano, ali su ustanovili da je reč o privatnom stanu koji nema nikakve veze sa pomenutim udruženjem.

[Komitet pravnika za ljudska prava](#) nekoliko dana pred stupanje na snagu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći ukazao je na još uvek nerazjašnjena pitanja koja će negativno uticati na primenu zakona u praksi. Do sada još uvek nije formiran registar pružalaca besplatne pravne pomoći, a ostalo je otvoreno pitanje da li će lica u jedinicama lokalne samouprave koja će odlučivati o zahtevima za pomoć dobiti odgovarajuće dozvole od ministarstva. Pitanje pružanja besplatne pravne pomoći od strane udruženja i OCD je i ranije osporavano u javnosti, a nedostaci u Zakonu koji konačno reguliše tu oblast ne doprinose prevazilaženju problema u dovoljnoj meri i ostavljaju prostor za nove probleme.

[19 organizacija civilnog društva](#) uputilo je javno upozorenje Državnom veću tužilaca, Republičkom javnom tužiocu i Visokom savetu sudstva da zaustave porobljavanje države u pravosuđu. Povod za reakciju predstavlja pokretanje disciplinskog postupka od strane Republičkog javnog tužioca protiv članova Državnog veća tužilaca na osnovu medijskih natpisa i optužbi objavljenih u provladinim tabloidima o povezanosti članova DVT sa ljudima iz kriminalnog miljea. Ne sporeći potrebu za hitnim ispitivanjem svih sumnji u nepristranost obavljanja funkcije od strane pojedinih članova, OCD ukazuju na problem vođenja istrage putem i na osnovu medijskih navoda kao i na izmeštanje postupaka iz institucija čime se narušava i ugled tih institucija, kao i da je indikativno da se na meti napada redovno nalaze oni članovi koji javno upute kritiku na račun stanja u pravosuđu, kao što je to slučaj sa zamenikom Republičkog javnog tužioca Goranom Iličem.

Sloboda okupljanja

Istaknutog člana Inicijative "Ne da(vi)mo Beograd" [Dobricu Veselinovića](#) policajac u civilu je pokušao da spreču u snimanju zgrade Predsedništva u trenutcima kada je iz nje trebalo da izađe predsednik Srbije Aleksandar Vučić. Veselinović je bio više od 30 metara udaljen od ulaza u zgradu Predsedništva, a policajac koji mu je prišao nije bio uniformisan niti je pokazao službenu legitimaciju, a nije znao umeo ni na da objasni koji propis je prekršen snimanjem zgrade niti na osnovu čega se od lica zahteva da obustavi snimanje. Sporni događaj se desio neposredno pred početak protesta udruženja "Odbranimo reke Stare planine" povodom bespravne izgradnje mini hidroelektrana. Podsećanja radi, Veselinoviću je pre dve nedelje stigao poziv na izdržavanje kazne zatvora iako je uredno platio prekršajnu kaznu, a članovi Inicijative su do sada dobili nekoliko desetina prijava zbog organizovanja građanskih protesta.

Studenti okupljeni u [udruženju "1 od 5 miliona"](#) nastavili su blokadu započetu 13. septembra i zaključali su se u zgradi Rektorata navodeći da se osećaju nebezbedno nakon javno izrečenih kritika od strane ministra Mladena Šarčevića i predsednika Aleksandra Vučića koji su njihove zahteve nazvali besmislenim, optuživši ih da nisu studenti već politički aktivisti koji ometaju ostale studente u normalnom školovanju i narušavaju autonomiju Univerziteta u Beogradu. Ovakva retorika nije strana državnim zvaničnicima, već su se njome koristili od samog početka protesta studenata u zgradi Rektorata, a situacija je kulminirala dolaskom stranačkih aktivista vladajuće stranke koji su pokušali da spreče protest studenata i verbalno i

fizički na njih nasrtali. Podsećamo da su studenti blokirali zgradu Rektorata nezadovoljni time što Univerzitet još uvek nije doneo odluku o ispravnosti spornog doktorata ministra finansija Siniše Malog.

Nakon što je postignut dogovor između rektorke Beogradskog Univerziteta [Ivanke Popović](#) i predstavnika studenata okupljenih u udruženju "1 od 5 miliona" o prekidu blokade te institucije, predsednik Srbije Aleksandar Vučić uputio je niz neprimerenih komentara na rad i ponašanje rektorke i studenata, ironično rekavši kako bi bilo dobro da "ni narednih 15 dana ništa ne radi", a zahteve studenata je nazvao "idiotskim", istovremeno ih omalovažavajuću zbog oblačenja i dužine trajanja studiranja. Rektorica Popović se našla na udaru državnih funkcionera nakon što je izjavila da upad aktivista Srpske napredne stranke u zgradu Rektorata predstavlja narušavanje autonomije Univerziteta, a povodom ocene ispravnosti spornog doktorata ministra finansija Siniše Malog rekla da "odugovlačenje donošenja odluke narušava ugled Univerziteta".